

VISITA A BINIAIXA D'ES FASSER

EXPLOTACIÓ DE VAQUES DE LLET A MENORCA

Visita amb els alumnes de Capacitació Agrària de Sa Granja

El titular és Miquel Capó Pons, els avis de la seva mare estaven a Serra Morena, avui i des de fa anys una urbanització. Després es traslladaren a Biniaxa d'es Fasser¹, la mare va conèixer el pare d'en Miquel i quedaren de pagesos a Biniaxa.

Miquel Capó amb els professors i alumnes de Sa Granja

És a dir, que són els pagesos de sempre d'aquest lloc. En Miquel i la seva dona tenen un fill de 14 anys, que encara, diu en Miquel, no sap si li agradarà continuar; de moment li agrada la maquinària. En Miquel té 51 anys i als 20 anys se'n va fer càrrec de l'explotació. La dona d'en Miquel treballa a una botiga a Maó.

Aquest lloc el vam visitar ja el 2009 amb els tècnics de l'Observatori de llet de Catalunya (http://www.remugants.cat/2/visita_explotacions_menorca_763913.html). La grandària pel que fa el nombre de vaques no ha canviat; en Miquel, equivocat o no, ell no ho sap, té les idees clares i és un pagès innovador que coneix bé els factors de la producció i el perquè de les coses de les vaques i de la pastura, així com dels cultius farratgers i de gra.

¹ Segons diccionari Alcover-Moll: Biniaxa ve de l'àrab banī Aixa, 'fills d'Aixa' (nom propi de dona)

Camps de raigràs

Vaques al camp

En aquest lloc va ser on primer es va sembrar el raigràs, de la mà de l'enginyer agrònom Joan Mir, aleshores director de Sa Granja. En Miquel continua amb aquest cultiu com a primordial, encara que diu que és un cultiu que xucla molt la terra. Un any, quan les pluges venen bé, li pot fer més de cinc talls, i recorda d'un en què van ser 9! I açò és una garantia d'assegurar l'any de farratges sense comprar-ne.

El lloc de Biniàxa d'es Fasser, a la carretera de Fornells, just passat el camí d'en Kane a l'esquerra en direcció a Fornells, està considerat un lloc de Favaritx, té 38 ha de les qual se'n cultiven 17.

Cases de Biniàxa d'es Fasser

Fasser

Per al subministrament farratger i de gra mena dos llocs més a prop, i entre tot dedica 70 ha de cultius a les vaques de llet, i també pot vendre gra. En un dels llocs només hi fa cereals per gra, civada, ordi i blat, i segons sigui el preu del gra decideix si reinvertir-lo a l'explotació o vendre'l. I, segons diu, aquesta decisió la fa assegut a l'ombra d'un ullastre, que és on millor es pot pensar. A l'altre lloc hi sembla raigràs i enclova. Les vaques, sobretot, pasturen, i també mengen sec i ensitjat de "bolla", procediment que surt car però és còmode de fer i distribuir, i, un cop més a l'ombra d'un ullastre va rumiant sobre si "bolles" o sitges de trinxera, que el que té ara serveix de magatzem. S'ha de tenir en compte que quan es parla de feines del camp, no és aquell lloc tan idíl·lic que molts creuen que és, i que quan és un sol el que hi treballa, és lògic que es decanti per l'ensitjat de "bolla".

L'ensitjat millor, sempre segons l'any atmosfèric, és el que es fa al març. Per ell la garantia de l'any és fer 400 "bolles", i cada "bolla", segons càlculs de les pràctiques de Sa Granja, pesa entre 400 i 500 kg segons èpoques de l'any. Aquest tipus d'ensitjat li permet fer un aliment de molta qualitat perquè ho fa en el moment òptim del cultiu a cada tanca. Si fes un ensitjat en terra o trinxera hauria de esperar a tenir molta més superfície a segar.

En un any normal el 15 d'octubre ha d'estar tot el raigràs sembrat. El punt més difícil del raigràs és la naixença. L'ideal és que al novembre ja es pugui fer el primer aprofitament, i seguir un cada mes fins a l'ensitjament al març. Aquells anys en que la pluja és de setembre, i el raigràs s'ha sembrat a finals d'agost és quan es donen més de cinc talls.

El maneig d'una parcel·la per a farratges depèn de si la tanca és bruta o no. Si és bruta (herba o rostoll alt) fa dues passades, grada i erx, o dues vegades creuades de grada; finalment, torna a passar l'erx, i sembra i ho tapa amb l'esterrossador. Si la tanca és neta (poc rostoll), primer passa l'erx, i després el torna a passar, sembra i tapa amb l'esterrossador.

Camp de raigràs

Grada

Té un bon parc de maquinària, i així no depèn de tercers i, a la vegada, li agrada fer les feines del camp.

La maquinària és la següent:

Erx (erxa, aixada o rampill); Arada en pales; Grada de discos; Puntalls; Fresadora; Cuba tractaments fitosanitaris; Remolc; Segadora; Rastells; Embaladora bales rodones; Encintadora bales rodones i Màquina de batre. I tot això accionat per dos tractors: John Deere 130 CV, de l'any 2016, i un altre de 70 CV de l'any 1986.

La maquinària la té sota el sitja trinxera

Per preparar les parcel·les de cereals, si la tanca és bruta passa la grada i l'erx, després sembra i tapa amb l'erx. I si la tanca és neta passa l'erx, sembra i tapa amb l'erx, és a dir que no passa la grada. I en els dos casos, depèn del temps que tingui passa l'esterrossador.

LES VAQUES

Té 30 vaques de llet i diu que ja són prou!. Procura no haver de munyir a l'estiu, eixugar-les per sant Joan, però açò va com va perquè les vaques Holstein són molt lleteres i tenen el problema, a causa de ser tan lleteres, de no quedar prenyades al moment en que es pot planificar l'any, o sigui que parissin totes pel setembre/octubre. Insemina i també té un brau per a les vedelles i per quan alguna vaca no ha quedat prenyada. Lògicament, molt sovint s'ha de conformar en que totes hagin parit per Nadal.

L'establació és la típica dels anys 70, tancada i amb conducció de llet per a la munyida. Diu que les vaques s'hi estan poc ja que sota l'engraellat no s'escola massa bé i no ho veu sà.

Establació que només empra per munyir, ja que les vaques sempre les té amollades

Ven la llet a LA PAYESA, que elabora formatge. Fa una producció del voltant de 30 litres diaris.

Les vaques pasturen de dia i al vespre mengen ensitjat i sec. El màxim de pinso per vaca és de 6 kg al dia.

Bolles d'herba ensitjada

Sembradora i tractors

La mitjana de parts per vaca i vida és alta, de 5 a 6, i n'hi ha alguna que ja ha fet 8 parts.

ESTIVADA

En general, dedica una parcel·la (tanca) a fer estivada. Segons diu la millor època de preparació és el febrer, en que dona una bona sacsejada a la terra amb el tripuntal i així recull l'aigua que encara pugui ploure. Quan sembra o trasplanta l'ideal és que no plougui i en el clotet on va la llavor o la plàntula hi posa una mica d'aigua, i d'aquesta manera les arrels van cap avall i és així com obté síndries i melons grossos.

Visita a Biniàxa des Fasser, 29.11.2017. Alumnes del Centre de Capacitació i Experiències Agràries de Maó (Menorca).

En la preparació de la tanca d'estivada, empra la fresadora, l'arada en pales i els puntals.

Els alumnes atenent les explicacions d'en Miquel Capó, després de la introducció del director de SA GRANJA, Joan Bustamante.

